

Dr. France Prešeren.

(Spisal dr. Fr. L.)

Zdelo bi se dragemu čitatelju, da smo preveč odlašali s spominom petdesetletnice Prešernove smrti, ko bi ga ne opozorili na to, da pride kmalu stoletnica njegovega rojstva.

Naš največji pesnik je bil namreč rojen dné 3. grudna l. 1800., in umrl dné 8. svečana l. 1849. Potemtakem sta si petdesetletnica njegove smrti in stoletnica njegovega rojstva tako blizu, da smo v zadregi, na katero naj bi se ozirali bolj. Če torej rečemo besedo o našem Prešernu sedaj, ni prepozno, ne prezgodaj, kakor v obče lepa in dobra stvar ni nikdar prezgodnja, nikdar prepozna, zakaj vedno jo imamo radi.

Da, spomin našega Prešerna imamo vedno radi. Vsak Slovenec se ponša s Prešernom in pravi, da je „naš“. Ne odobruje vsakdo vsake njegove pesmi, ne hvali vsake črte iz njegovega življenja: toda Prešeren v celoti je vsem Slovencem mil in drag in sicer po pravici. Poglejmo, kaj je bil in kaj nam je Prešeren!

1. Prešeren je pravi sin svojega naroda, katerega ni nikdar zatajil, kateremu je bil vsekdar zvest. Razven v študijah je bival vedno med svojim narodom. In navzel se je njegovega duha tako, da ga je v svojih izvirnih pesmih izrazil v čudoviti lepoti. Be-

„Dom in svet“ 1899, št. 16.

rimo „Strunam“, „Pod oknom“, „Dohtar“, „Povodnji mož“ . . . v vseh nam zvené na uho pristno narodni glasovi in nam vzbujajo v srcu čustva prav tako, kakor spomin ali pogled na domačo vas in na domače ljudi. Prešeren ni zajemal svojih pesmij iz kake priučene snovi, temveč iz narodovega čutenja in hotenja. Prav to čisto in vseskozi živo narodno mišljenje ni dalo Prešernu, da bi se bil oklenil ilirizma, da bi bil silil v nena ravno zvezo s Hrvati in za to ceno prodal svojstvo našega jezika in narodnega duha. Narod slovenski bodi to, kar je, in deluj in napreduj na svoji naravni podlagi, to je bilo geslo Prešernovo in to je geslo vseh onih narodnjakov, ki umevajo zakone narodnega razvoja.

2. Prešeren je bil blag človek. Nekateri pisatelji in Prešernovi častivci so opisovali Prešernove slabosti s tako vnemo in

ljubeznijo, kakor da bi bile kreposti, vredne posnemanja. To je krivo in se mora obsojati. Slabost in pregreha sta, kar sta, bodita na beraču, ali na bogatinu, na preprostem človeku, ali na učenjaku in veleumu. — Drugi pa so zopet trdo poudarjali o Prešernu, da mož ni bil brez strastij in da ni zaslužil onega sijaja, katerega mu pridevajo

Dr. Prešeren